

МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ КИТАЙСЬКИХ САНКЦІЙ ПРОТИ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ПІСЛЯ РОЗГОРТАННЯ СИСТЕМИ ТНААД

Левицький Іван Олександрович

студент,

Національний університет

«Києво-Могилянська академія»

Кейс економічних наслідків санкційного тиску Китаю проти Південної Кореї після розгортання системи ТНААД (Terminal High Altitude Area Defense) у 2017 році є показовим прикладом впливу геополітичних рішень на макроекономічну стабільність держави. Актуальність даної теми зумовлена тим, що у сучасній системі міжнародних економічних відносин політичні та безпекові конфлікти дедалі частіше впливають на економічне зростання, міжнародну торгівлю, інвестиційну активність і динаміку сукупного попиту. Розгортання системи ТНААД на території Південної Кореї спричинило негативну реакцію Китаю, що проявилася у неофіційних економічних обмеженнях, бойкоті корейських товарів та скороченні туристичних потоків. Даний кейс демонструє, як зовнішньополітичний конфлікт може стати макроекономічним шоком, здатним вплинути на показники ВВП, зайнятості, інвестицій та рівня цін. У роботі вплив зазначених факторів буде проаналізовано за допомогою моделі AD-AS, щоб пояснити основні макроекономічні наслідки для економіки Південної Кореї.

У 2017 році Південна Корея погодилася розгорнути на своїй території американську систему протиракетної оборони ТНААД. Формально її встановили для захисту від ракетних загроз з боку Північної Кореї. Однак Китай відреагував на це негативно, вважаючи, що потужний радар системи може використовуватися для військової розвідки на території КНР, а не лише для моніторингу Північної Кореї. Після цього рішення Сеула відносини між Китаєм та Південною Кореєю суттєво загострилися [1, с. 308].

У відповідь Китай застосував проти Південної Кореї низку неофіційних економічних обмежень. Формально юридичних санкцій не було, не ухвалювалися закони чи постанови, проте на практиці ці обмеження мали суттєвий економічний вплив. Китайським туроператорам «усно рекомендували» не продавати тури до Південної Кореї, державні медіа закликали бойкотувати корейські товари, а окремі компанії, зокрема Lotte, були змушені закривати магазини через «раптові порушення». Окрім туристичної сфери, обмеження зачепили також

експорт та транспортні потоки: Китай обмежив деякі види торгівлі та посилив контроль над логістикою, що спричинило затримки у постачаннях і додаткові витрати для південнокорейських компаній. Попри відсутність офіційних санкцій, такі заходи значно знизили сукупний попит та негативно вплинули на макроекономічні показники країни [1, с. 307].

Компанія Lotte – це велика південнокорейська корпорація, що працює у сферах роздрібної торгівлі, харчової промисловості, косметики, будівництва та готельного бізнесу. У Китаї Lotte мала значну присутність через супермаркети, торгові центри та виробництво товарів. Причиною суттєвих втрат стало те, що корпорація надала землю для розміщення системи ТНААД у Південній Кореї. У результаті китайські споживачі бойкотували продукцію Lotte, магазини закривалися, а партнери та постачальники відмовлялися від співпраці під тиском уряду.

Це призвело до різкого падіння фінансових показників компанії. Зокрема, операційний прибуток Lotte Shopping впав на 49% у другому кварталі 2017 року, а продажі Lotte Mart у Китаї скоротилися на 76,9%. Через бойкот та адміністративний тиск 87 із 99 магазинів Lotte Mart у Китаї були закриті. Загальні економічні втрати даної корпорації оцінювалися аналітиками в 1,7–2 трильйони вон (це приблизно 1,78 млрд дол. США) [2].

Окрім цього, китайські туристи становили значну частку іноземних відвідувачів Південної Кореї, близько 31,8 % у 2017 році. Через рішення Сеула розмістити систему ТНААД, їхня кількість скоротилася на 50 % порівняно з 2016 роком, що означало втрату близько 4,6 мільярда доларів США доходів від туризму. Таке різке скорочення відображає падіння грошових потоків, які надходять у економіку через витрати туристів на готелі, ресторани, транспорт та сувеніри. [3] Одночасно постраждали товарні потоки: бойкот китайських споживачів і обмеження на торгівлю вплинули на експорт корейських товарів, а компанія Lotte та інші південнокорейські фірми зазнали суттєвих збитків. Послугові потоки, пов'язані з туризмом, логістикою та фінансовими сервісами для іноземців, також різко зменшилися. Через економічну невизначеність інвестиційна активність також знизилась, оскільки компанії відкладали або скорочували свої проєкти. Щоб зобразити вплив даного макроекономічного шоку на економіку Південної Кореї, було використано модель AD-AS. На графіку представлено початкову рівновагу, короткострокові наслідки зсуву сукупного попиту вліво через падіння туризму, торгівлі, інвестицій та інших доходів, а також порівняння з потенційним рівнем виробництва економіки (рис. 1).

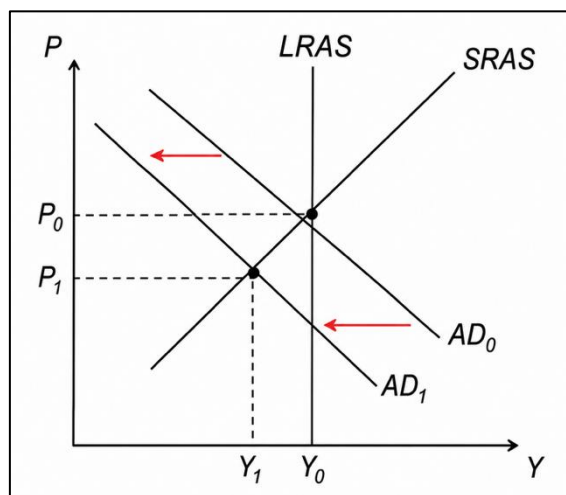

Рис. 1. Зображення зсуву сукупного попиту в моделі AD-AS

Графік демонструє, що після введення неофіційних обмежень і бойкоту китайських споживачів сукупний попит (AD) змістився вліво – з AD_0 на AD_1 . Це призвело до зниження короткострокового рівня ВВП з Y_0 до Y_1 і падіння рівня цін з P_0 до P_1 . LRAS показує потенційний ВВП (Y^*), який економіка могла б виробити за нормальних умов. Такий зсув наочно показує, як економіка Південної Кореї відреагувала на падіння туризму, скорочення експорту та обмеження інвестицій через санкції Китаю.

Зниження сукупного попиту можна також пояснити через формулу основної макроекономічної тотожності:

$$\text{«}AD = C + I + G + X_n\text{»}.$$

AD (сукупний попит) впав через:

1) Скорочення «C» (споживчих витрат): менше доходів у домогосподарств через втрату робочих місць і скорочення заробітків у туризмі та роздрібній торгівлі.

2) Зниження «I» (інвестицій): компанії відкладали або скорочували інвестиції через невизначеність і падіння доходів.

3) Зменшення « X_n » (чистого експорту): експорт постраждав через обмеження Китаю на торгівлю і логістику, а імпорт став відносно менш прибутковим через економічні обмеження.

Підсумовуючи, можемо зробити висновок, що санкційний тиск та економічні обмеження Китаю після розгортання системи THAAD суттєво вплинули на економіку Південної Кореї. Внаслідок цих дій постраждали різні сфери економіки: туризм, торгівля, інвестиції, транспортні потоки та прибутки компаній, зокрема корпорації Lotte. Зменшення кількості туристів, скорочення експорту та логістичні ускладнення призвели до падіння сукупного попиту, що відобразилося на макроекономічних показниках країни: ВВП, рівні зайнятості, інвестиціях та внутрішньому споживанні.

Даний кейс демонструє, як політичні та безпекові рішення на міжнародній арені можуть спричинити ланцюгову реакцію в економіці країни, змінюючи її ключові макроекономічні показники та створюючи відчутний негативний економічний ефект навіть без формального запровадження санкцій.

Список використаних джерел:

1. Макмастер Г. Поля битв. Боротьба за захист вільного світу. 2023. С. 424.
2. Thaad fallout drags Lotte Shopping down 49% // Korea JoongAng Daily. URL:
3. <https://koreajoongangdaily.joins.com/2017/08/03/industry/Thaad-fallout-drags-Lotte-Shopping-down-49037/3036714.html> (дата звернення: 11.05.2026).
4. Chinese visits to South Korea halved in 2017. GGRAsia. URL: <https://www.ggrasia.com/chinese-visits-to-south-korea-halved-in-2017-report> (дата звернення: 11.05.2026).